

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/o-ipn/24154,O-IPN.html>
28.02.2026, 06:23

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu został powołany 19 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r.

Do zadań Instytutu należy gromadzenie i zarządzanie dokumentami organów bezpieczeństwa państwa, sporządzonymi od 22 lipca 1944 r. do 31 lipca 1990 r., prowadzenie śledztw w sprawie zbrodni nazistowskich i komunistycznych, w tym zbrodni popełnionych na osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości, popełnionych w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r. Inne ważne zadania Instytutu, to prowadzenie badań naukowych oraz działalność w zakresie edukacji publicznej. Ustawowym zadaniem IPN jest również poszukiwanie miejsc spoczynku osób poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego, poległych w walce z systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych i czystek etnicznych w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r. Ponadto IPN ma za zadanie prowadzenie działalności związanej z upamiętnianiem historycznych wydarzeń, miejsc i postaci w dziejach walk i męczeństwa narodu polskiego w kraju i zagranicą oraz miejsc walki i męczeństwa innych narodów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r. Ustawa o IPN przewiduje udostępnianie dokumentów zgromadzonych w archiwach służb specjalnych PRL osobom, o których organy bezpieczeństwa państwa zbierały informacje na podstawie celowo gromadzonych danych, w tym w sposób tajny.

Siedziba IPN mieści się w Warszawie przy ul. Janusza Kurtyki 1. Powołanych zostało 11 oddziałów Instytutu we wszystkich miastach, w których funkcjonują sądy apelacyjne (Białystok, Gdańsk, Katowice, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław). W kolejnych 7 miastach (Bydgoszcz, Gorzów Wlkp., Kielce, Koszalin, Olsztyn, Opole, Radom) powołano delegatury IPN. Instytutem kieruje prezes.

Od 23 lipca 2021 r. prezesem Instytutu Pamięci Narodowej jest wybrany przez Sejm RP [dr Karol Nawrocki](#).

Pierwszym prezesem Instytutu Pamięci Narodowej był w latach 2000–2005 [prof. Leon Kieres](#). Po upływie jego kadencji Sejm 9 grudnia 2005 r. wybrał na to stanowisko [dr hab. Janusza Kurtykę](#), który stał na czele IPN aż do tragicznej śmierci w katastrofie samolotu pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r. Do chwili wyboru dr. Łukasza Kamińskiego obowiązki prezesa IPN pełnił [dr Franciszek Gryciuk](#). 10 czerwca 2011 r. Sejm RP wybrał na stanowisko prezesa IPN [dr. Łukasza Kamińskiego](#), który sprawował tę funkcję do 22 Lipca 2016 r. Od 22 lipca 2016 przez pięć lat Instytutem Pamięci Narodowej kierował [dr Jarosław Szarek](#).

